

De strenge winter. — De geweldige vorst van dezen langen winter heeft ook in onze streek honderden vogels gedood. Het begon 18—19 Januari, dat de kinderen van school mij 2 Heileeuwerikken en 3 Veldleeuwerikken meebrachten, dood op de sneeuw gevonden. Dat schijnen er een paar geweest te zijn op de eerste groote trek. 25 Januari kwamen 3 ijsvogels en 5 merels binnen. Waterhoentjes en meerkoeten volgden bij tientallen. Een paar water-rallen waren op het ijs met de hand gegrepen en stierven na een paar uren. Een prachtig winterkoninkje werd dood in een kippenhok gevonden. Mooie roerdompen kreeg ik vier. Begin Februari bracht men van alle kanten uitgemagerde merels, te veel om te noteeren. Met één waterhoentje hadden wij goed succes. Groote platen ijs zaten om de tenen. Wij hebben ze voorzichtig ontdooit en de vogel daarna 8 dagen met rogge, geweekt brood, middageten enz. gevoed en daarna de vrijheid gegeven. Een boer vlak aan 't bosch vertelde mij dat er van de 20 merels niet één gebleven was? 't Bleek mij, dat een paar merels nog vrij goed in 't vleesch zaten. Zouden die *van dorst* omgekomen zijn? Een boer bracht een waterral die door een sperwer lam geslagen was. Het was een groote schadepost voor onze Tilyter en Lattropper ganzetelers, dat de kuikens van midden Januari bij tientallen stierven. Juist de laatste jaren was hier het aantal waterhoentjes en merels zeer toegenomen. Nu zijn ze weer, zeer schaars!

Denekamp.

BERNINK.

Knoppers (Cynips calicis). — Naar aanleiding van mijn verzoek om opgaven van vindplaatsen van *Cynips calicis* doet het mij genoegen te kunnen mededeelen, dat ik van den heer Van Steyn bericht ontving, dat in het Koninklijk Park van het Loo *Cynips calicis* voorkomt en wel op een plaats, waar *Quercus pedunculata* reeds jaren staat en veel later voor aanplanting langs een weg *Quercus cerris* werd gebruikt. Hij zond mij eenige mooie photo's van de gal en deelde mij tevens mede dat «knoppers» in het Donau- en Etschgebied, alsook in Dalmatië zóó menigvuldig voorkomen, dat zij daar wegens hun looizuurgehalte (circa 31 %) een belangrijk handelsproduct vormen. Uit meerdere dezer gallen, die hij in een kistje bewaarde en matig vochtig gehouden had, kreeg hij veel wespjes, die hij tegen de stammen van *Q. Cerris* plaatste en die bijna zonder onderscheid de wandeling naar boven begonnen te doen. Ik zelve kreeg uit de in 't najaar op Oranje-Nassau Oord verzamelde *Calicis* gallen tot nog toe slechts één wespje.

Leiden.

G. B. C. VAN RHIJN.

Schelpen in de Akkers. — Op de aardappelvelden in de duinen bij Katwijk vindt men in groot aantal mooie exemplaren van de horens van den Wulk (*Buccinum undatum*). Ook schelpen van *Neptunea Antiqua* en *Natica molinifera* zijn daar te vinden, maar deze, vooral de eerste soort, in geringen getale. Kan iemand mij er wellicht over inlichten, hoe deze schelpen daar komen of gekomen zijn? Ik heb lang vermoed, dat zij bij het afgraven van de aardappelvelden van onder het zand te voorschijn kwamen. Toen ik echter, om deze meening te controleeren, verleden week een bezoek bracht aan de beruchte duinafgravingen tusschen Katwijk en Noordwijk, heb ik daar langs de stellig 15 à 20 M. hooge, versch afgegraven helling geen enkele schelp in het zand kunnen ontdekken, een waarneming, die mijne meening dus al zeer onwaarschijnlijk maakt. Dat zeevogels de slakken naar de velden zouden brengen, om daar dan de schelpen, na de slakken verorberd te hebben, te laten liggen, komt mij ook al onwaarschijnlijk voor, aangezien ik uit eigen waarneming weet, dat een *Buccinum undatum* of *Natica molinifera* met slak op het strand te Katwijk tot de hooge zeldzaamheden behoort (de schelpen zijn er zeer algemeen) terwijl van *Neptunea antiqua* zelfs een ledige schelp daar zoo goed als nooit te vinden is.

Zou het ten slotte mogelijk zijn, dat de slakken, al of niet in gezelschap van bedorven visch, als meststof op de velden worden gebracht? Ik zelf heb dien wijze van bemesting nooit waargenomen, hoewel in de laatste jaren de duinen in alle jaargetijden heb bezocht.

Oegstgeest.

Dr. C. A. CROMMELIN.

Lycopodium complanatum. — Naar aanleiding van het schrijven van den Heer Baas Becking in »D. L. N.« deel ik U mede, dat we ook hier *Lycopodium complanatum* L. gevonden hebben. Er groeien ± 30 planten op de heide tusschen Meerwijk en Kwakkenberg. Beide soorten *Anceps Wallr.* en *Chamaecyparissus A.Br.* zijn vertegenwoordigd. Ook staat deze plant reeds vermeld in de *Flora Noviomagensis* uitgave van 1888 1e deel (Ned. Kruidk. Archief V 3e stuk.) Daar wordt echter de heide tusschen Meerwijk en Malden als vindplaats opgegeven, waar we ze echter niet gevonden hebben.

GERT. BERTELS en H. A. OOMEN.

Ooievaars. — Bij dezen deel ik u mede, dat op 6 April j.l. de eerste ooievaars te Haren (bij Groningen) aangekomen zijn. Het waren er 3 in getal. Ze streken op het besneeuwd nest neer, de Lenteboden!

Groningen.

H. J. VENEMA.